

Özür Sahibi Kimse veya İstihâze Olan Kadın, Tavaflarını Nasıl Yapar?

22 Nisan 2025

Sürekli burun kanaması, idrarını tutamama, sürekli kusma, yellenme, yaranın sürekli kanaması ve akması, kadınların istihâze durumları gibi abdesti bozan ve süreklilik taşıyan bedenî rahatsızlıklara özür, böyle bir özü olan kimselere de özür sahibi denir. Bir kimsenin ibadet konusunda özür sahibi sayılabilmesi için özü, bir namaz vakti içinde abdest alıp namaz kılacak kadar bile kesilmemesi ve her namaz vaktinde en az bir defa tekrarlaması gerekir. Özür hâli, sebebin tam bir namaz vakti süresince kesilmesiyle ortadan kalkar. Namaz hususunda özür sahibi sayılan kimse ile istihâze olan kadın, tavafta da özür sahibi kabul edilir.

Hanefî mezhebine göre özür sahibi kimse ve istihâze olan kadın, her namaz vakti için abdest alır ve vaktin çıkışına kadar tavaflarını bu hâliyle yapmaya devam eder. Bu kimseler, tavaf esnasında vaktin çıkması hâlinde abdestini yeniler ve tavaflarına kaldığı yerden devam ederler. Ayrıca bu özü binaen elbisenin kirlenmesi, tavafa zarar vermez.

Özür sahibi kimse veya istihâze olan kadın, özü dışında abdesti bozan farklı bir durum meydana gelmedikçe vakit içinde aldığı abdestle dilediği kadar farz, vacip, sünnet, kazâ, cuma ve bayram namazı kılabilir, Kâbe'yi tavaf edebilir ve Mushaf'a dokunabilir. (Kâsânî, Bedâ'i, 1/28-29, 44; İbn Âbidîn, Reddül-muhtâr, 1/298, 305-306; Mekkî, İrşâdü's-sârî, 236-237) Şâfiî mezhebine göre özür sahibi kimse veya istihâze olan kadının yapacağı her farz tavaf için ayrı ayrı abdest alması gerekir.

Bu abdest ile dilediği kadar nâfile tavaf yapabilir. (Şirbînî, Muğni'l-muhtâc, 1/281-282; Râfî, el- 'Azîz, 1/298-299, 326) Mâlikî mezhebine göre ise özür sahibi veya istihâze olan kadının abdesti, vaktin girmesi veya çıkması ile değil, özü dışında abdesti bozan bir hâlin meydana gelmesi ile bozulur. (İbn Rüşd, Bidâye, 1/41; Desûkî, Hâşiye, 1/116-117) Özürlü kişi, abdestini yenilemede ciddi zorluklarla karşı karşıya kalırsa Mâlikî mezhebinin bu görüşüyle amel edebilir.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvaları (12. Baskı, 2025), s. 448